

L'entrevista

MARIBEL MILLAN LÓPEZ
TORTOSA

Manolo Tomàs Caubet (Tortosa, 1955) és portaveu de la Plataforma en Defensa de l'Ebre (PDE). Empleat públic de Carreteres jubilat, casat, amb dos fills i una neta, porta el riu Ebre a l'ADN, amb arrels familiars a Jesús i Maria, Camarles, Benifallet i la mateixa capital del Baix Ebre. Fa més de quaranta anys que està al capdavant de la lluita pel riu i les Terres de l'Ebre, amb la mateixa força i convicció que el primer dia.

Com entres en l'activisme i per què?

Començo aquesta lluita a principis dels anys vuitanta, a partir de la instal·lació de les centrals nuclears a les Terres de l'Ebre i de l'aprovació del minitransvasament a Tarragona. Havia conegut un primer intent de transvasament de l'Ebre als anys setanta per part del règim franquista, que es va aturar per la crisi del petroli i per la pressió dels mateixos representants polítics del Movimiento al territorio. I una dècada més tard es va aprovar el transvasament a Tarragona, que encara està vigent.

Com recordes aquella època?

Es va generar una aliança entre diferents col·lectius i sectors progressistes, per oposar-se a aquest transvasament. Lamentablement, les comunitats de regants del Delta d'aquella època van patrocinar la venda de l'aigua, a canvi d'un suposat desenvolupament econòmic que no va ser. En aquell moment estàvem molt mal vistos, ens tractaven de traïdors i de ser contraris al desenvolupament del Delta.

Què ha suposat el minitransvasament?

La societat ebrenca va perdre una part de possibilitats de desenvolupament. Els anys han de mostrar que l'aigua de l'Ebre va portar riquesa a les ciutats del Camp de Tarragona, i va anar en detriment de les Terres de l'Ebre.

Estàveu agrupats en una primera plataforma o associació?

Vam crear un grup que es deia la Bicicleta Verda, que ens manifestàvem a Tortosa cada dissabte en bicicleta, contra les nuclears i el transvasament. Amb grups sindicalistes, feministes i altres ens vam coordinar, però no va quallar en cap organització.

Fins més endavant.

Sí, a finals dels vuitanta, principis dels noranta es crea la Coordinadora Antitransvasament, per fer front a noves amenaces, com propostes de transvasament a Barcelona per part de la Generalitat. Per la seua banda, el llavors mi-

Manolo Tomàs Portaveu de la Plataforma en Defensa de l'Ebre

«Les solucions per al Delta? sediments i més cabals al riu»

Nova etapa de lluita. L'activista ebrenca porta més de quaranta anys al capdavant de moviments socials a les Terres de l'Ebre

El tortosí Manolo Tomàs. FOTO: JOAN REVILLAS

nistre Josep Borrell va presentar una primera proposta de pla hidrològic, que contemplava grans transvasaments de l'Ebre cap al sud i cap al nord, i que va generar una resposta des d'una part del territori cada vegada més gran, i protestes. Aquella proposta també va decaure, supeditada a la redacció d'un Pla Hidrològic Nacional. En aquella època ens vam adonar que la lluita havia de sortir fora del territori, donar-la a conèixer i teixir aliances amb altres organitzacions i afectats per grans obres hidràuliques.

I arribem a finals dels noranta i principis dels anys dos mil, amb el Partit Popular al govern de l'Estat.

Es filtra al País que s'està planificant un Pla Hidrològic Nacional (PHN) que inclourà un gran transvasament de l'Ebre.

I això va fer reaccionar el territori?

El 15 de setembre del 2000 es fa una assemblea a l'Auditori Felip Pedrell de Tortosa en la que es crea la Plataforma en Defensa de l'Ebre (PDE). Una assemblea convocada per la Coordinadora, l'entitat Amics i Amigues de l'Ebre i per l'Associació Conservacionista de les Terres de l'Ebre (ACTE), i que va ser massiva. Així va nàixer un moviment social assembleari: els partits dubtaven i calia empoderar la societat civil. Era un moment decisiu i s'havia de sortir a lluitar pel futur del territori.

I quina va ser l'estratègia?

Les Terres de l'Ebre tenim poc pes polític i per tant, el nostre punt fort havia de ser l'argumentació. Així vam impulsar una aliança del moviment social i el món científic i universitari, a través de la Fundació Nova Cultura de l'Aigua, i d'aquesta manera consolidar els nostres arguments i muntar les mobilitzacions allà on havíem de presentar els nostres arguments. Així van vindre les tres grans manifestacions a Barcelona, la de Mallorca en una reunió de la Comissió Europea, Madrid (abans de l'aprovació del PHN), València...

Recordes alguna amb un afecte especial?

Sí, especialment significativa va ser la de Brussel·les, que vam fer just un dia abans de la caiguda de les Torres Bessones, el 10 de setembre del 2001. Davant la força de la gent, vaig tenir la convicció que un moviment com aquell no podia ser derrotat.

I quins eren els vostres arguments?

Que la política hidrològica de l'època creava diversos problemes: un de mediambiental greu al tram final del riu Ebre; i un problema socioeconòmic també molt important, ja que enteníem que si el recurs principal de